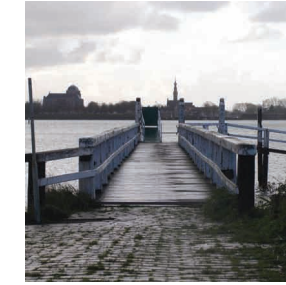

Werken aan waterkwaliteit Veerse Meer

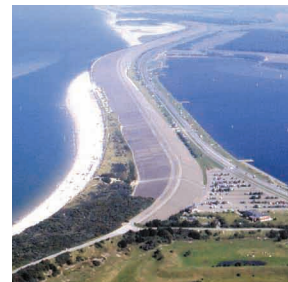
Eerste gebruikersonderzoek na aanleg Katse Heule

Inhoudsopgave

Beste lezer	4
Inleiding	6
Samenvatting	8
Mensen over het Veerse Meer	13

Beste lezer,

In dit boek staan de resultaten van de eerste kwaliteitsmeting onder de gebruikers van het Veerse Meer. Met deze meting willen wij - Rijkswaterstaat en Provincie Zeeland - inzicht krijgen in de veranderingen in het meer na ingebruikname van het doorlaatmiddel Katse Heule in juni 2004.

Eind 2003 stelde de Stuurgroep Rondom het Veerse Meer een Gebiedsvisie op met als doel: een verbetering van de algehele kwaliteit van het Veerse Meer. Eén van de speerpunten in de visie is de verbetering van de waterkwaliteit. Als concrete maatregel werd de ingebruikname van het doorlaatmiddel in de Zandkreekdam genoemd. Begin

juni 2004 is het doorlaatmiddel getest en op 23 juni 2004 stelde de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen, de Katse Heule officieel in gebruik.

Uit de fysisch-chemische metingen blijkt dat vooral het zout- en zuurstofgehalte in de zomer sterk is veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het resultaat van deze meting betekent niet automatisch dat de gebruikers hier ook iets van merken. Dat vroeg om onderzoek. Voor ons als beleidsvoorbereiders, waterbeheerders en onderzoekers is het namelijk van groot belang om te weten of en hoe de veranderingen door

de gebruikers worden ervaren. Wij kunnen daarmee dan in ons werk rekening houden.

De kwaliteitsmeting Veerse Meer is financieel ondersteund door het Steunpunt Gebruikersoriëntatie en Publieksgericht werken van Rijkswaterstaat. Het Steunpunt nam het op als pilotproject voor 2004. In de kwaliteitsmeting zijn ruim dertig gebruikers gevraagd om hun ervaringen schriftelijk door te geven. Hun ervaringen, meningen en visies op het veranderende Veerse Meer staan in dit boek. Deze uitgave zou zonder hun medewerking onmogelijk zijn geweest. Hiervoor onze hartelijke dank.

Provincie Zeeland en Rijkswaterstaat gaan, in nauwe samenwerking, als vervolg op deze kwaliteitsmeting een Gebruikersbijeenkomst organiseren. De resultaten van de schriftelijke

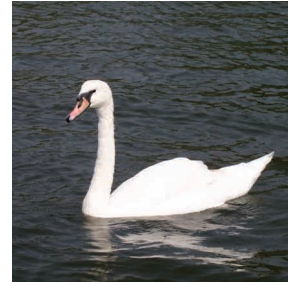
meting en van de bijeenkomst zullen een belangrijk signaal vormen voor de toekomstige beleidsvoorbereiding, het beheer en het onderzoek in en rond het Veerse Meer.

Wij hopen dat u met net zoveel interesse zult kennisnemen van de inhoud als wij.

Jos Vaessen
(Provincie Zeeland, projectleider 'Rondom het Veerse Meer')

Eugène Daemen
(Rijkswaterstaat Zeeland, coördinator waterbeheer Veerse Meer)

Hans van Pagee
(Rijkswaterstaat Rijksinstituut voor Kust en Zee, senior-adviseur Deltawateren)

Inleiding

Aan ruim dertig gebruikers van het Veerse Meer is gevraagd waarom het meer voor hen belangrijk is en hoe zij de waterkwaliteit beleven. In dit boek staan hun ervaringen, meningen en adviezen. Alle geïnterviewden voelen zich betrokken bij het Veerse Meer. Zij brengen er een deel van hun vrije tijd door en/of ze hebben beroepsmatig met het water te maken.

De aanleiding voor het gebruikersonderzoek is de in de afgelopen zomer in gebruik genomen Katse Heule. Door deze verversingsluis kan het Oosterscheldewater het Veerse Meer instromen en andersom. Rijkswaterstaat verricht metingen om vast te stellen wat de effecten zijn van deze sluis op de water-

kwaliteit. Maar uiteindelijk gaat het om wat de gebruikers van het meer ervaren en beleven aan de waterkwaliteit.

Het doel van het gebruikersonderzoek is tweeledig:

- Breng de diversiteit van gebruikers en gebruikerswensen in beeld. Wat zijn belangrijke waarden?
- Ontwikkel een methodiek om de mate van tevredenheid van zeer diverse gebruikers in de toekomst te kunnen vaststellen.

Daarnaast moet er op originele wijze een beeld worden gepresenteerd van wat er belangrijk is.

Methodie

De onderzoekers stelden allereerst een vragenlijst op met vragen over de betekenis van het Veerse Meer, belangrijke kwaliteiten en over ervaren effecten van de Katse Heule. Deze lijst is naar dertig personen opgestuurd, waarvan het merendeel aan Rijkswaterstaat of de Provincie Zeeland had aangegeven zich betrokken te voelen bij het Veerse Meer. Daarnaast zijn nog eens zes personen 'live' geïnterviewd die zich op zaterdagmiddag 13 november 2004 rond het Veerse Meer bevonden.

Uiteindelijk heeft dit dertig bruikbare reacties opgeleverd. De vragenlijsten zijn allen

anoniem behandeld en geanalyseerd en deels verwerkt tot kleine verhaaltjes over de beleving van de individuele mensen. De foto's bij de verhaaltjes zijn vaak foto's van de geïnterviewden zelf. Ze zijn voor hen karakteristiek voor 'hun' Veerse Meer. Ook hebben een aantal mensen aangegeven wat er op 'hun' foto zou moeten staan.

In dit boek volgt eerst een samenvatting en analyse van de gegevens uit de enquête. Daarna komen de gebruikers aan het woord. Alle volledige enquêtes zijn in het bezit van Rijkswaterstaat en de Provincie Zeeland. Zij kunnen met alle opmerkingen en suggesties hun voordeel doen.

Samenvatting

In totaal hebben dertig mensen de enquête ingevuld. De samenstelling van de groep was divers. Veertien mensen zijn beroepsmatig betrokken bij het meer, als binnenvaartschipper, visser, beheerder, sluiswachter, landbouwer of als ondernemer in de recreatiesector. Velen van hen geven aan dat ze ook in hun vrije tijd van het meer gebruikmaken, bijvoorbeeld als natuurliefhebber. Zestien mensen zijn alleen in hun vrije tijd op, in of rond het meer te vinden. Bijvoorbeeld als sportvisser, windsurfer, zeiler, zwemmer of natuurliefhebber. Ruim de helft van alle geënquêteerden geeft aan dicht bij het meer te wonen. De helft is er als natuurliefhebber bij betrokken. Eenderde zeilt op het meer en eenderde zwemt erin.

Wat is belangrijk?

De waterkwaliteit van het Veerse Meer staat voor de ondervraagden op de eerste plaats. Driekwart van de mensen vindt het belangrijk dat het water schoon en helder is. Meer dan de helft vindt het dierenleven in het meer belangrijk. Bijna de helft van de mensen vindt het belangrijk dat het meer niet stinkt.

Slechts twee mensen vinden de kleur van het water belangrijk. Blijkbaar is de kleur nauwelijks een gespreksonderwerp. Een aantal ondernemers geeft aan dat de waterkwaliteit voor hen van groot belang is voor hun inkomsten. Denk daarbij aan de recreatiesector en de visserij.

Van alle andere kwaliteiten van het Veerse Meer, zijn rust en ruimte de belangrijkste. Een aantal mensen roemt daarbij de lege oeverlijn en het weidse uitzicht. Voor recreanten, zoals surfers, zwemmers en andere watersporters, is de goede bereikbaarheid van het water belangrijk. Vooral de zeilers en surfers geven aan dat de eilandjes in het meer voor hen belangrijk zijn. Voor ruim 40 procent van de mensen zijn de voorzieningen aan de oevers belangrijk, zoals aanlegsteigers, toiletten, afvalcontainers, trailerhellingen en parkeerruimte.

Wat valt op?

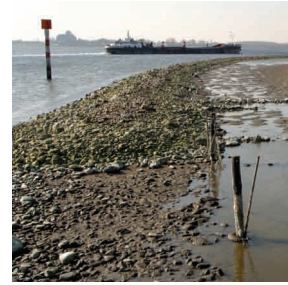
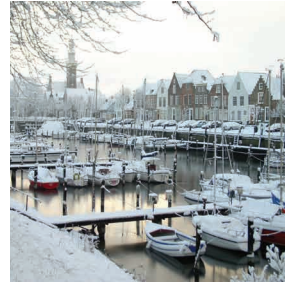
Bijna iedereen heeft veranderingen in het meer gemerkt na het in werking stellen van de Katse Heule. Ruim 60 procent van deze veranderingen wordt als positief gezien, minder dan 20 procent als negatief. Driekwart van de mensen heeft een stijging van het zoutgehalte gemerkt. Ruim de helft van deze mensen ziet deze stijging als positief. Zij verbinden zouter water vaak aan het helderder en schoner worden van het water. Vijf mensen beoordelen het gestegen zoutgehalte als negatief. Voor hen betekent het de komst van kwalen, de achteruitgang van de forelstand of het sneller verweren van hun materiaal.

Eenderde van de mensen meent dat de geur van het water is verbeterd. Niemand maakt melding van een slechtere geur.

Eenderde van de mensen vindt dat het water (iets) helderder is geworden. In het algemeen zijn ze daar positief over. De twee beroepsvisserij, die met hun activiteiten het hele meer bestrijken, maken er melding van dat vooral het water in de buurt van doorlaatmiddel helderder is geworden.

Bijna de helft van de mensen heeft veranderingen opgemerkt in de planten- en dierenwereld. Het meest worden de kwalen genoemd (negen keer), die al binnen enkele weken tot bij de Veerse Dam werden aangetroffen. Een visser maakt er zelfs melding van dat zijn fuiken soms vol met kwalen zaten: wel vier verschillende soorten. De vissers maken verder melding van meer soorten vis in het hele meer, maar vooral in de buurt van het doorlaatmiddel. De platvisjes van 1 à 2 jaar oud en de jonge paling vielen daarbij op. Eén visser maakt er ook melding van dat hij nu meer garnalen en krabben opvist.

Twee mensen maken melding van het aanspoelen van een dode zeehond bij de Mosselplaat. Deze zeehond zou ook door het

10

doorlaatmiddel in het meer zijn gekomen.

Zeven mensen maken melding van afname van de algengroei, één persoon heeft minder wier in het water gezien.

Op een paar uitzonderingen na worden de veranderingen in de planten- en dierenwereld door iedereen als positief gezien.

Een zevental mensen heeft extra stroming in het Veerse Meer gemerkt. De meldingen beperken zich tot de omgeving van het doorlaatmiddel. De stroming wordt niet als hinderlijk ervaren. Enkele mensen maken melding van aanslibben van grond op de bodem bij Kortgene. De stroming zou zorgen voor het slibtransport.

Bijna tweederde van de mensen is het opgevallen dat het waterpeil sinds de ingebruikname licht schommelt. Enkelen zijn niet positief over de veranderingen in het waterpeil. Het betreft vooral de periode waarin het peil wat te laag was voor hun

onderneming (instappen in een kano) of teveel schommelde.

Wat verwacht men?

In het algemeen hebben de mensen positieve verwachtingen over de ontwikkeling van het meer: 80 procent van de geuite verwachtingen is positief.

De algemene verwachting is dat het water zouter, schoner en helderder zal worden. Dat vindt men meestal positief. Een enkeling verwacht juist het 'opwervelen' van bodemslib door het stromende water.

Door het helderder, schoner en zuurstofrijker worden van het water zal het aantal planten en dieren toenemen. Een groot aantal mensen verwacht dat de visstand zal verbeteren; meer vis en meer verschillende soorten. Sportvissers zijn bang dat de forelstand zal afnemen, onder meer doordat bepaalde voor forel schadelijke parasieten beter gedijen in zout water.

De algengroei zal afnemen, zo is de verwachting. Ook de plantengroei onder water zal gevarieerder worden. Enkelen zijn beducht voor de komst van de Japanse Oester.

Ruim de helft van de mensen denkt dat de recreatie rond en op het meer zal toenemen. Dit wordt vooral toegeschreven aan het verbeteren van de (zwem)waterkwaliteit. Sommigen verwijzen ook naar de inspanningen van de Provincie Zeeland om de recreatie te bevorderen. De helft van deze groep mensen is niet blij met die toename. Zij zijn bang voor verlies aan rust en ruimte en voor het volbouwen van de oevers.

Bij Kortgene wijzen enkelen erop dat lokale aanslibbing, ondermeer bij de ligplaatsen, voor problemen voor recreanten kan zorgen.

Ten aanzien van het waterpeil worden vooral wensen geuit, en niet zozeer verwachtingen.

Uit die wensen is wel duidelijk dat het waterpeil heel belangrijk is, bijvoorbeeld voor de bedrijfsvoering van ondernemers in de recreatiesector.

Afsluitend

De betrokkenheid bij het Veerse Meer blijkt erg groot. Dat is niet verwonderlijk, omdat deze mensen juist vanwege hun betrokkenheid zijn benaderd. Vrijwel iedereen wil aan een volgend gebruikersonderzoek meedoen.

Over de ontwikkeling van de waterkwaliteit maken de geënquêteerden zich weinig zorgen. Ze volgen het wel met belangstelling. Uit de reacties wordt ook duidelijk dat de discussie zich in de komende tijd zal toespitsen op twee onderwerpen: het peilbeheer en de ontwikkeling van de recreatie.

11

de heer L.M. van de Kreeke
relatie Veerse Meer: palingvisser
33 jaar, woonachtig te Wolphaartsdijk

‘Als het water maar voedselrijk blijft’

13

‘Het Veerse Meer betekent veel voor mij. Ik ben palingvisser, dus in eerste instantie haal ik mijn inkomen uit het water. Mijn familie doet dit al decennia lang. Maar niet alleen daarom betekent het Veerse Meer veel voor mij. Het is namelijk ook een buitengewoon mooi natuurgebied.’

‘Ik heb heel wat effecten van het doorlaatmiddel gemerkt. Het zoutgehalte is overal gestegen en de slechte geur van de afgelopen jaren is overal verdwenen. Vooral in het voorste deel, bij de Katse Heule, is het water ook helderder geworden. In het hele meer zijn meer soorten planten en dieren te vinden, vooral ook weer in het voorste deel. ‘Ik merk

wel wat stroming, maar die is niet hinderlijk. Het water schommelt licht, dat is vooral in de zomer te merken als we op de droge stukken vissen.’

‘Ik verwacht dat er meer zoutwatervissen en -planten naar het meer zullen komen. Het water zal ook zouter en helderder worden. Mocht er worden beslist dat er een vast peil komt, dan zou ik graag willen dat de poldergemalen gewoon op het Veerse Meer blijven lozen. Dan komt er toch nog voedselrijk water het meer in. Dat is gunstig voor de visstand en de groei van waterplanten.’

Wim de Ridder

relatie Veerse Meer: palingvisser
35 jaar, woonachtig te Arnhemuiden

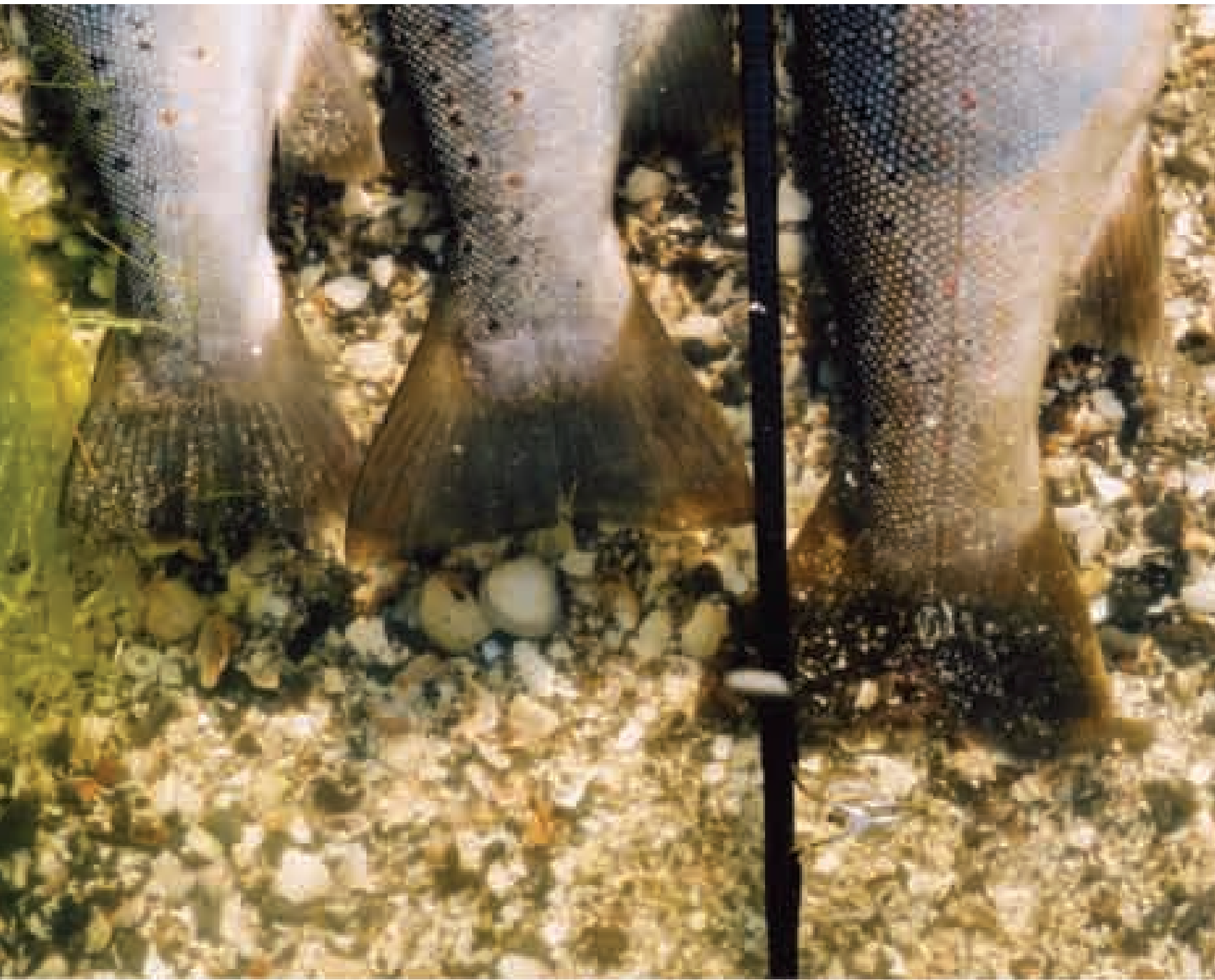
'Fuiken vol kwallen, wel vier soorten'

15

'Ik ben palingvisser op het Veerse Meer. Het meer is een schitterend natuurgebied waar ik als beroepsvisser mijn inkomsten uit haal. Ik ben de enige Arnhemuidse visser die nog op het Veerse Meer vist, terwijl er vóór de afsluiting van het Veersche Gat een hele vloot was.'

'Twee weken na de opening van het doorlaatmiddel waren er al kwallen bij de Veerse Dam. De fuiken zaten er soms vol mee, wel vier verschillende soorten. We hebben ook meer krabben, garnalen, platvisjes van 1 tot 2 jaar oud en jonge paling gevangen. Het water stinkt minder. En in het oosten van het meer is het water iets helderder geworden. Het waterpeil schommelt wat op en neer.'

'Ik verwacht dat de waterkwaliteit verder zal verbeteren. Ik vrees de toename van de recreatie. Er komen bijvoorbeeld steeds meer boten en waterfietsen op plekken waar wij met onze fuiken staan. Daar zullen wij dan weg moeten. Ik hoop dat het Veerse Meer een mooi natuurgebied blijft en dat het niet helemaal wordt opgeofferd aan de recreatie.'

Patrick Mercy

relatie Veerse Meer: sportvisser
47 jaar, woonachtig te Kamperland

‘Forelvisserij kan verloren gaan’

17

‘Ik woon bij het Veerse Meer, ben lid van de Visstandbeheercommissie van het Veerse Meer en ben ook sportvisser.’

‘Het oevergebied van het Veerse Meer heeft nog een sfeer van leegte, met een oeverlijn zonder horizonvervuiling. Ik kan de sportvisserij beoefenen op een water dat zich qua forelstand kan meten met elk ander forelmeer in West Europa. Voor mijn hobby is het belangrijk dat het water helder is, met genoeg plantaardig leven als voedselbron voor de vissen. Een te hoog zoutgehalte is niet goed vanwege parasieten die nadelig zijn voor forellen.’

‘Ik heb gemerkt dat het zoutgehalte overal is gestegen. Verder heb ik kwallen in het water gezien, helemaal tot bij de Veerse Dam. Oeverplanten die niet goed tegen zout kunnen

gaan dood door opwaaierend zout water.’

‘Ik verwacht dat het meer nog veel zouter zal worden. De forelvisserij zou helaas verloren kunnen gaan. In de plaats daarvan komt dan zoutwatervisserij die we al zoveel hebben in Zeeland. Het zal nog wel een poosje duren voordat het ecosysteem weer stabiel is geworden.’

‘Rijkswaterstaat heeft niet wetenschappelijk geanalyseerd wat er met het ecosysteem van het meer zou gebeuren. Je kan spreken van een dure ‘ecoproef’ met een open einde. Er waren ook nog andere oplossingen, zoals het spuien van polderwater in de Oosterschelde. Het is wel zo dat er echt iets aan de voedselrijkdom van het meer gedaan moest worden.’

Els Heijers-Bakker

relatie Veerse Meer: omwonende en watersporter
53 jaar, woonachtig te Kortgene

‘Suggestie: baggeren bij Kortgene’

‘Het Veerse Meer is voor mij een mooi stukje natuur waar ik met veel plezier naar kijk, maar ook in zwem en op zeil. Ik woon vlak bij het meer.’

‘Het doorlaatmiddel heeft ervoor gezorgd dat het zoutgehalte, de geur, de helderheid en de soortenrijkdom van het Veerse Meer zijn verbeterd. De stroming is ook toegenomen. Minder positief ben ik over de veranderingen in het waterpeil. Verder merk ik dat het aan de oever van Kortgene ondieper wordt door aanslibbing.’

‘Ik verwacht dat het water nog helderder wordt, en dat er meer flora en fauna in het meer zal komen. Ik ben bang dat het getij nog verder toe zal nemen, en dat er meer verzanding zal komen waardoor zeilers in problemen raken. De ligplaatsen aan de steigers in Kortgene dreigen ook slechter bereikbaar te worden.’

‘De bouw van het doorlaatmiddel is positief voor het imago van Rijkswaterstaat: het is een mooi staaltje werk. Als Rijkswaterstaat ook aan de pleziervaart wil denken, dan heb ik wel een suggestie: baggeren bij Kortgene.’

de heer H. Jongepier

relatie Veerse Meer: binnenvaartschipper en zeilschoolhouder
59 jaar, woonachtig te Veere

‘Waterstanden onder NAP zijn voor mij negatief’

‘Ik ben binnenvaartschipper en houder van Zeilschool Het Veerse Gat, bij Jachthaven de Oostwating. Mijn huis staat aan het meer. Het Veerse Meer is al 35 jaar mijn werkgebied met mijn zeilschool.’

‘Ik heb gemerkt dat het waterpeil wisselt. Hierover ben ik niet zo positief. Waterstanden onder NAP zijn voor mij negatief.’

‘Het heeft te lang geduurd voordat het doorlaatmiddel gerealiseerd was. Nu is het er, en dat is positief voor het imago van Rijkswaterstaat.’

‘In verband met wachttijden voor de binnenvaart hoop ik dat het afspuien naar het winterpeil voortaan via de Katse Heule zal gebeuren in plaats van met de sluis.’

de heer L.A. Smid

relatie Veerse Meer: Zeilschoolhouder en watersporter
44 jaar, woonachtig te Goes

‘Meer stroming dan ik had verwacht’

21

‘Ik ben bedrijfsleider van Zeilschool De Viking. Verder ben ik actief in en op het meer als surfer, zeiler en zwemmer.’

‘Het Veerse Meer is voor mij van economische betekenis. Er is een goede balans van natuurbeheer en recreatie noodzakelijk om het meer voor recreanten aantrekkelijk te maken en te houden. Daarnaast is de veiligheid op het Veerse Meer voor ons als zeilschool van groot belang. Wij geven zeillessen aan kleine kinderen, verhuren zeilboten en hebben een kleine jachthaven en een groepsaccommodatie. Al onze klanten komen voor het Veerse Meer.’

‘Ik heb aardig wat effecten gemerkt van het doorlaatmiddel. Het water aan de oostkant van het meer is merkbaar veel zouter geworden, er is minder rottend wier. Ik heb voor het eerst veel eerstejaars Alikruiken op beschoei-

ingen en stenen gezien. Deze zaken vind ik positief. Aan de andere kant is er meer stroming dan ik had verwacht. Op zich is dat een logisch gevolg van het doorlaatmiddel, maar ik zie wel als gevaar dat er ondieptes zullen ontstaan door slibtransport. Het waterpeil heeft bij het inregelen teveel gevarieerd. Verder is het wennen voor de huurders van onze zeilboten. Het vaargebied is er kleiner door geworden.’

‘Ik verwacht verdere verbetering van het zoutgehalte en herstel van zilte plant- en diersoorten. Hopelijk komt de Japanse Oester niet in het Veerse Meer. Ik vrees wel dat havens en ondieptes zullen dichtslibben, waardoor, als er niet gebaggerd gaat worden, het vaargebied verder af zal nemen. De getijstroming moet overigens niet nog verder gaan toenemen.’

Ron van der Wijk

relatie Veerse Meer: kano-verhuurder
47 jaar, woonachtig te Wolphaartsdijk

‘Mijn bedrijf is afgestemd op het Veerse Meer’

‘Ik ben eigenaar van Kanoa, een bedrijf dat kano’s verhuurt en groepsarrangementen verzorgt vanuit Kanohaven De Piet. Verder ben ik natuurliefhebber en woon ik vlakbij het meer.’

‘Het Veerse Meer is voor mij een veelzijdig natuur- en recreatiegebied. Vanuit De Piet begeven onze klanten zich in en rondom de Schengekreek en peddelen bijvoorbeeld dan het Veerse Meer op naar één van de eilanden in de omgeving. Of ze maken een tocht naar Veere. Kortom: Onze activiteiten en arrangementen staan in nauw verband met de natuurlijke omgeving en zijn mede daarop ontwikkeld.’

‘Het water in Haven De Piet is zouter geworden door het doorlaatmiddel. Het waterpeil was in het begin van het seizoen van 2004 aan de lage kant. Later werd dat wel weer beter. Als het waterpeil tussen 10 cm boven en 10 cm onder NAP is, is het goed. Als het hoger of lager is, is dat lastig bij het instappen in de kano’s.’

‘Ik hoop dat het water schoner wordt met minder algengroei.’

Waterskicentrum De Schotsman

gevestigd te Kamperland

‘Wij hopen op een heel jaar zomerpeil’

‘Wij hebben een waterskibaan aan de noordzijde van het Veerse Meer. Wij verhuren ook kajaks. Voor ons is een goede (zwem)-waterkwaliteit van groot belang, evenals begaanbare oevers. Er is bij onze skibaan een stenen dam aanwezig in verband met de lagere waterstand in de winter. Die dam is vervelend voor zwemmers. Zij halen hun voeten eraan open.’

‘We hebben gemerkt dat het zoutgehalte is gestegen. Het zout tast onze materialen aan, dus daar zijn we niet blij mee. Het water

was in 2004 helderder dan in voorgaande jaren. Er was weinig algengroei. Van stroming hebben we niets gemerkt, en ook het waterpeil vonden we niet echt anders vergeleken met andere zomers.’

‘In verband met de veiligheid van onze skiërs is het belangrijk dat het peil constant blijft. We hopen dat het zomerpeil voortaan het hele jaar gehandhaafd blijft. Dan kunnen die stenen dammen weg!’

Berry van Goudswaard

relatie Veerse Meer: Kantonnier Waterkeringen Waterschap
30 jaar, woonachtig te Kamperland

‘Veel zouter, ja. De ganzen smeken ons om drinkwater’

25

‘Ik ben schipper op de MS Lemmer en kantonnier Waterkeringen bij het Waterschap Zeeuwse Eilanden. Ik zorg ondermeer voor het onderhoud van de eilanden, de steigers, de oevers en de zwemlijnen.’

‘Ik verwacht en hoop dat de visstand en de waterkwaliteit verbeteren ten gevolge van de Katse Heule. Ik hoop dat we niet te maken krijgen met de Japanse Oester, zoals in de Oosterschelde.’

‘Ik heb effecten gemerkt van het doorlaatmiddel. Het zoutgehalte is gestegen. Daardoor komen nu ganzen aan boord smeken om drinkwater. Ook zijn er kwallen in het meer en is er een zeehond gevonden. Bij de sluis in de Zandkreekdam is de stroming door het doorlaatmiddel goed te merken. Verder varieert het waterpeil. En ik denk dat het water helderder is geworden.’

de heer W.L. den Beer Poortugael
relatie Veerse Meer: omwonende en zwemmer
66 jaar, woonachtig te Veere

‘Benader Veere vanaf het water’

27

‘Ik ben natuurliefhebber en woon vlak bij het Veerse Meer. Ik zwem heel veel in het meer, bij de aanlegsteiger van de rondvaartboot in Veere. Nu ben ik gestopt met zwemmen omdat het winterpeil is ingesteld. Ik kan nu niet meer gemakkelijk in en uit het water.’

‘Het Veerse Meer betekent voor mij recreatie. Ik vind de rondvaartboot Stad Veere heel erg leuk: je ziet de mensen genieten. Ik vind het belangrijk dat mensen Veere kunnen zien vanaf het water: ‘een goed advies voor nu en later: benader Veere vanaf het water!’

‘Ik verbeeldde me dat het water de laatste tijd wat zouter was. Meer Oosterscheldewater erbij is uitstekend. Ik heb ook gemerkt dat het waterpeil schommelt.’

‘Ik verwacht dat de waterkwaliteit verder verbetert, met meer zuurstof, meer vissen en misschien meer wulpen en wormen.’

‘Ik vind het waanzinnig goed dat er een nieuwe plankier en steiger komen bij Veere. Dat is een mooi resultaat van goede samenwerking tussen verschillende partijen!’

Christa Verwaart

relatie Veerse Meer: zeiler en natuurliefhebber
44 jaar, woonachtig te Middelburg

'Water is minder troebel'

29

'Ik ben als natuurliefhebber betrokken bij het Veerse Meer. Ik zeil er ook op en zwem er in.'

'Het Veerse Meer is voor mij een fraai stuk gevarieerd natuurgebied, met prachtige eilandjes. Je kunt er vanaf het water genieten van watervogels, de grazende koeien, schapen en fjordenpaarden. Het Veerse Meer is voor mij ook de rust en de ruimte om de zeilboot aan te leggen bij een mooi eilandje, of om zomaar ergens voor anker te gaan en een frisse duik te nemen.'

'Het water is zouter geworden. Ik heb bij Jachthaven De Oostwatering dode kwallen

gezien; ik ben niet zo blij met die kwallen. Er is minder rottend wier aanwezig en het water is ook minder troebel.'

'Ik verwacht en hoop dat het water nog zouter wordt en daardoor ook helderder. Ik verwacht minder stankoverlast door algen, en meer waterplanten, vogels en vissen. Ik hoop niet dat het meer nog drukker wordt in het hoogseizoen.'

'De bouw van het doorlaatmiddel vind ik een groots initiatief, maar er is slechts beperkte informatieverstrekking geweest.'

Wim Kaashoek

relatie Veerse Meer: sluismeester, natuurliefhebber en zwemmer
47 jaar, woonachtig te Geersdijk

‘Denk om veiligheid zeehondjes en zwemmers’

31

‘Ik ben sluismeester op de sluis in de Zandkreekdijk. Verder ben ik als natuurliefhebber en zwemmer betrokken bij het meer. Ik woon vlakbij het meer.’

‘Het Veerse Meer betekent voor mij ontspanning. Die ontspanning vind ik door langs de waterlijn te lopen op een voorjaarsdag, najaarsdag of winterdag, samen met mijn echtgenote en de honden. Dan geniet ik van de natuur en de rust.’

‘Ik heb gemerkt dat er kwallen in het meer zijn gekomen. Daar ben ik niet zo positief over. Wat ik wel positief vind, is dat de stroming is toegenomen en dat het waterpeil varieert.’

‘Ik vind het doorlaatmiddel een dure oplossing, die goedkoper had gekund. Beroepsmatig is het doorlaatmiddel wel een uitkomst. De Zandkreeksluis hoeft het waterpeil nu niet meer op de juiste hoogte te houden, zodat er minder stremmingen zijn voor de (beroeps-)vaart. Nu nog iets vinden om de zeehondjes tegen te houden die door de Katse Heule gaan. Ook moet er iets worden gedaan aan een betere veiligheid voor de zwemmers - een lijntje in het water is volgens mij niet voldoende.’

de heer H. de Ridder

relatie Veerse Meer: schipper KNRM
44 jaar, woonachtig te Veere

‘Opmerkelijk hoe snel er effect was’

‘Ik ben schipper op de reddingsboot van de KNRM. Ik woon op een paar honderd meter van het meer.’

‘Het Veerse Meer is een gebied met een grote natuurwaarde en recreatieve waarde. Voor mij is het meer uit het oogpunt van het reddingswerk mijn werkterrein. Daarnaast is het Veerse Meer een plaats om uit te waaien en tot rust te komen.’

‘Ik vind het belangrijk dat het water helder en schoon is, voor de recreatie en de volksgezondheid. Voor de veiligheid op het water is een vast peil op NAP het beste. De betonning voor de scheepvaart moet doelmatig zijn.’

‘Het zoutgehalte is toegenomen. Dat geeft voor mij veel meer een fris-ervaring. Ik verwacht dat het water in de komende tijd schoner en nog frisser zal worden. De flora en fauna zullen rijker worden.’

‘Ik vond het opmerkelijk dat het effect van het doorlaatmiddel al zo snel te merken was: binnen vier weken na de ingebruikname waren er al kwallen in de Jachthaven Oostwating. Dat was boven mijn verwachting.’

de heer R. van der Weel

relatie Veerse Meer: eigenaar Restaurant Het Katseveer
28 jaar, woonachtig te Wilhelminadorp

‘Het ligt er nu allemaal netjes bij’

‘Ik ben eigenaar en chefkok van Restaurant Het Katseveer, vlakbij de Zandkreekdam.’

‘Het Veerse Meer is voor mij een gebied waar veel mogelijkheden zijn, zoals watersport en recreatie. Het is ook een natuurgebied.’

‘Ik heb effecten gemerkt van de Katse Heule. Bij de Zandkreekdam is meer stroming naar de Oosterschelde te merken. Hier ben ik positief over.’

‘Op termijn verwacht ik dat de waterkwaliteit van het Veerse Meer verder zal verbeteren.’

‘We zijn blij dat de werkzaamheden aan de Katse Heule ten einde zijn. We hebben toch wel veel overlast gehad van vrachtwagens en dergelijke. Nu alles klaar is kunnen we wel concluderen dat het er allemaal netjes bij ligt!’

de heer M. Janse

relatie Veerse Meer: agrariër en campinghouder
58 jaar, woonachtig te Wolphaartsdijk

‘Helder water geeft recreant vertrouwen’

35

‘Ik ben agrariër naast het Veerse Meer en campinghouder. Verder surf en zeil ik op het meer. Ik zwem er ook in.’

‘Het Veerse Meer is van zeer grote betekenis voor mijn bedrijf. Mijn minicamping is direct gelegen aan het Veerse Meer. Hierdoor biedt het water extra mogelijkheden voor mijn gasten zoals zeilen, surfen, zwemmen, wandelen, natuurbeleving en vissen. Verder is het Veerse Meer een verlengstuk van mijn woonomgeving. Het is al 58 jaar een stuk van mijn leven; ik ben erbij geboren en getogen.’

‘Ik vind het belangrijk dat het water helder is. Wanneer het water er op het eerste gezicht schoon uitziet geeft het de recreant meer vertrouwen in de waterkwaliteit: helder water is een teken dat het water schoon kan zijn. Zo ontstaat er geen negatieve beeldvorming.’

‘Ik heb gemerkt dat het water overal in het meer zouter is geworden. Er is meer vis, minder zeewier maar er zijn ook minder vogels. Het waterpeil schommelt iets.’

‘Ik verwacht dat de waterkwaliteit blijvend zal verbeteren; daar ben ik positief over. Ik verwacht dat het vaste peil zal worden losgelaten.’

de heer B.A. van 't Westeinde

relatie Veerse Meer: grondeigenaar, windsurfer en zwemmer
51 jaar, woonachtig te Wolphaartsdijk

'Schoon water biedt meer kansen'

37

'Ik ben landbouwer en eigenaar van een strook oever en water van het Veerse Meer. Ik vind het een schitterende locatie om mijn vrije tijd door te brengen, zowel 's zomers als 's winters. Door de lage waterstand in de winter komt er een groot stuk strand vrij om te wandelen. Ik surf ook wel eens op het meer.'

'Het zoutgehalte is bij het doorlaatmiddel toegenomen. Het water is ook helderder en schoner geworden. Ik heb dit jaar minder waterplanten gezien dan in eerdere jaren.'

'De waterkwaliteit zal verder verbeteren. Daardoor zal er meer belangstelling komen van toeristen. Ik vind wel dat ondernemers meer mogelijkheden moeten krijgen om daarop in te spelen. Ik denk dat het Veerse Meer het hele jaar door een toeristische trekpleister kan worden.'

de heer P. de Bruijn

relatie Veerse Meer: havenmeester Delta Marina
37 jaar, woonachtig te Kortgene

‘Vast waterpeil belangrijk’

39

‘Ik ben havenmeester van Jachthaven Delta Marina. Voor mij is het Veerse Meer een watersportgebied dat alles biedt wat watersport nodig heeft. Het heeft een uitgestrekt en afwisselend achterland. Hiermee kan men als recreant alle kanten op. Het Veerse Meer is een prachtig vaarwater met aansluitend het Nationaal Park Oosterschelde. Dit maakt het vaargebied nog groter.’

‘Ik heb gemerkt dat het water bij Delta Marina al zouter is geworden. Ook heb ik kwallen in de jachthaven gezien. In de vaargeul is meer stroming en het waterpeil schommelt af en toe tussen de 10 en 15 centimeter.’

‘Ik verwacht en hoop dat het water helderder en schoner wordt, met meer vis en ander leven in het meer. Ik verwacht ook minder algen en kwalitatief beter zwemwater.’

‘Het is belangrijk voor onze en andere jachthavens dat uiteindelijk een vast waterpeil wordt bereikt, dat we af zijn van het oude winterpeil.’

Mevrouw M.D. Burki-Wilderink

relatie Veerse Meer: omwonende

48 jaar, woonachtig te Veere

‘Minder stank bij overgang naar winterpeil’

41

‘Het Veerse Meer is voor mij een reden om in Veere te wonen. Ik wandel er vaak langs de oevers om even wat frisse lucht op te snuiven, om vogels te bekijken en naar ze te luisteren. Af en toe zeil ik ook op het meer.’

‘Sinds kort is het water gezakt naar het winterpeil. Ik merk nu dat het hier in de omgeving van Veere minder stinkt dan in andere jaren tijdens het winterpeil. Ik heb ook enkele dode kwallen gezien en het water rond Veere zag dit jaar minder groen. Al met al vind ik dit positief.’

‘Ik verwacht dat de waterkwaliteit verder zal verbeteren en ik verwacht minder algen in het water. Ik hoop dat de natuur zal prevaleren boven het bouwen van meer woningen en appartementen.’

de heer J.H. van Cranenburgh
relatie Veerse Meer: omwonende en zeiler
44 jaar, woonachtig te Veere

'Zeemilieu voor Veerse Meer'

43

'Het Veerse Meer heeft voor mij een bijzondere betekenis omdat ik er al sinds mijn prille jeugd aan leef. Ik ben geboren en getogen in Veere, en ik maak er al 35 jaar als watersporter gebruik van. Nu ben ik voorzitter van de lokale watersportvereniging. Ik zeil en zwem ook regelmatig op en in het meer.'

'Ik heb gemerkt dat het zoutgehalte snel na de ingebruikname van het doorlaatmiddel is gestegen; je proeft dat aan het water tijdens het zwemmen. De geur van het meer is aangener geworden. Het water is ook wat helderder geworden, hoewel ik verwacht

had dat het sneller zou gaan. Door het getijverschil dat er nu is, gaat de aantasting van de oever van het Lutjesstrand, bij de Campveerse Toren in Veere, wel sneller.'

'Ik verwacht dat het Veerse Meer veel meer een zeemilieu zal krijgen, met gezonder zwemwater. Jammer alleen dat Rijkswaterstaat bij Vrouwenpolder geen doorlaat maakt. Dan zou het meer pas echt goed kunnen doorspoelen!'

Quinten van de Vrie

relatie Veerse Meer: omwonende en watersporter
62 jaar, woonachtig te Kortgene

‘Ik surf, vaar, ski en schaats op het meer’

45

‘Wij wonen al vrij lang aan het meer en hebben regelmatig in het meer gezwommen, op het meer gesurft en geskied en met de catamaran, zeil- en motorboot gevaren. Ja, wat eigenlijk niet? Ik heb zelfs in twee verschillende jaren op het meer geschaatst!’

‘Wij gaan in de zomer bijna nooit op vakantie, want waar kun je beter wonen dan in Kortgene aan het water, met eigen zeil- en motorboot? Het meer betekent voor ons dan ook dagelijkse recreatie, ook al zitten wij in huis van het water te genieten.’

‘Ik heb gemerkt dat het zoutgehalte na de bouw van het doorlaatmiddel is toegenomen. Het water is mijns inziens helderder geworden, dat is positief!’

‘Ik verwacht dat de waterkwaliteit verder zal verbeteren, en dat de algen- en plantengroei in het meer minder wordt.’

‘Het meer vervult een enorme recreatieve functie en trekt veel watersporters naar Zeeland. Daarom moet men de omstandigheden voor de recreatie zo optimaal mogelijk proberen te maken.’

de heer en mevrouw Wattel

relatie Veerse Meer: recreant
56 jaar, woonachtig te Middelburg

‘Het wordt net zo helder als de Oosterschelde’

47

‘We gaan vaak in het weekend met de caravan naar het meer. We staan dan op verschillende plaatsen. Ik vaar ook wel eens met de kano op het meer. We vinden het Veerse Meer een prachtige grote vijver, een natuurlijk en open gebied. 's Winters is het vooral een rustgebied voor vogels. De winter vinden we het mooiste seizoen.’

‘We hebben een levende kwal gezien bij de haveningang van Kamperland. Er zijn ook minder algen in het water, maar of dat door het doorlaatmiddel komt?’

‘We verwachten dat het meer net zo helder wordt als de Oosterschelde. We hopen ook dat het getijverschil wat groter wordt, dat zou mooi zijn voor de oevers.’

‘De recreatie zal wel toenemen. We vrezen vooral de komst van veel Belgische dagrecreanten met speedbootjes. We vinden het trouwens vreemd dat boten onbeperkt gratis door de sluis mogen komen en aan de eilandjes mogen overnachten, terwijl wij langs de oever niet mogen overnachten.’

de heer De Jong

relatie Veerse Meer: zeiler

55 jaar, woonachtig te Etten-Leur

'Nog geen effecten gemerkt'

49

'Ik ben zeiler. Jachthaven de Oostwating is mijn thuishaven. Ik zeil meestal over het Veerse Meer naar de Oosterschelde. Al sinds 1973 is het Veerse Meer voor mij hét recreatiewater. Vroeger heb ik ook altijd op het meer gesurft.'

'Ik heb geen effecten van het doorlaatmiddel gemerkt. Ik hoop dat het Veerse Meer op het Grevelingenmeer gaat lijken, net zo schoon en helder. Ik verwacht dat de recreatie wel zal toenemen als de waterkwaliteit verbetert.'

'Ik vind wel dat er veel gedoe is over dat je niet meer aan je boot mag werken in de haven. Op zich ben ik wel voor milieumaatregelen, want die zijn wel nodig. Het is alleen nu niet meer handig.'

Ab de Kroo

relatie Veerse Meer: windsurfer
49 jaar, woonachtig te Oost-Souburg

'Is één doorlaatmiddel voldoende?'

51

'Ik kom vaak naar het Veerse Meer om te windsurfen. Het is voor mij een natuurlijk meer, dat voor natuurliefhebbers en recreanten een mooie afwisseling is in het landschap.'

'Ik kan proeven dat het water zouter is geworden, ook helemaal in het westen. Ik denk ook dat het water schoner is geworden. Ik heb dit jaar geen stank van rottende algen opgemerkt. Ik weet niet of dat toeval is, of dat het door het doorlaatmiddel komt. Ik vraag me trouwens wel af of één doorlaatmiddel wel voldoende is. Misschien zou er nog een doorlaat in de Veerse Dam bij moeten komen.'

's Winters gaat het peil altijd omlaag. Dat vind ik wel prettig, omdat je dan verder van de oever ook nog in het water kunt staan.'

'Ik vraag me overigens wel af of natuur en recreatie in de zomer in evenwicht zijn. De Provincie vindt het hier geloof ik niet vol genoeg, en is het meer nog verder aan het promoten. Ik vind het in de zomer nu wel druk genoeg!'

'Ik vind het mooi dat je op veel plaatsen nog kunt zien dat het Veerse Meer een oude zee-arm is.'

de heer Luke

relatie Veerse Meer: windsurfer en zeiler
29 jaar, woonachtig te Vlissingen

‘Doorspoeling zorgt voor minder algengroei’

53

‘Ik surf en zeil op het Veerse Meer. Dit meer is voor mij een van de mooiste plaatsen van heel Europa om te windsurfen. Het wordt gekenmerkt door rust en gemoedelijkheid. En het is heel goed bereikbaar. Het is belangrijk dat ik gemakkelijk met mijn surfplank het water in kan.’

‘Het waterpeil was een tijdje wat lager. Het liefst heb ik het water zo hoog mogelijk. Volgens mij zijn er minder algen in het meer. Dat is natuurlijk wel positief.’

‘Door de doorspoeling zal het water verser worden en zal de algengroei nog minder

worden. Ik verwacht dat de recreatie hier zal toenemen. Dit niet zozeer vanwege het doorlaatmiddel, maar omdat steeds meer mensen in eigen land op vakantie gaan. Daardoor zal er meer interesse voor dit gebied komen en kunnen de voorzieningen worden verbeterd.’

‘Ik ben voor het behoud van de vrije toegang van het Veerse Meer voor iedereen. Er kan in de zomer een betere scheiding zijn tussen de plaats waar kleine bootjes te water worden gelaten en de plaats van de surfers. Het zou ook goed zijn als er camperplaatsen werden aangewezen.’

de heer Nolle

relatie Veerse Meer: sportvisser
35 jaar, woonachtig te Goes

'Weinig vis gevangen dit jaar'

55

'Ik ben natuurliefhebber en sportvisser. Het Veerse Meer is voor mij gewoon een mooi viswater. Ik kom hier puur om op forel te vissen.'

'Het zoutgehalte van het water is toegenomen. Dat is slecht voor het forelvissen. Ik ben nou eenmaal een zoetwatervisser, dus daar ben ik niet blij mee. Ik heb dit jaar trouwens nog niet veel vis gevangen.'

'Ik verwacht dat het forelvissen zal ophouden, en dat het zeevissen zal toenemen. Verder zal de recreatie wel toenemen. Ik heb ook gehoord dat er plannen zijn voor de uitbreiding van recreatiegebieden.'

'Ik vind het jammer dat het nachtvissen hier niet is toegestaan. Bij alle oevers staan bordjes dat je er tussen zonsondergang en zonsopkomst niet mag komen, ik begrijp niet waarom dat is.'

Julian, Lars en Gijs

relatie Veerse Meer: omwonenden
10, 8 en 11 jaar, woonachtig te Veere

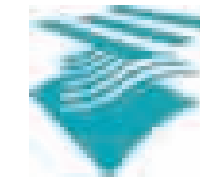
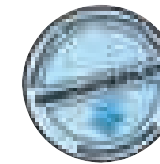
‘Als we zwemmen, komt er meer snot uit onze neuzen’

57

‘We vissen vaak hier in de haven, op forel en lompjes, en af en toe gaan we zwemmen. Lompjes? Dat zijn brakwatergrondels.’ Julian: ‘We gaan wel eens naar het Veerse Meer, ook om de hond uit te laten. Je kijkt dan over het water en dat is wel mooi.’ Lars: ‘Ik heb wel eens op het meer geskied, en vanuit mijn slaapkamer kan ik het meer zien.’ ‘Gijs: ‘Ik vind het leuk om in het meer te zwemmen’.

‘We hebben gemerkt dat het water zouter is geworden. Er kwam meer snot uit je neus bij het zwemmen. We hebben ook kwal-
len gezien, bij de Schutteplaat en hier in de haven. In de haven kun je ook zien dat het water wat heen en weer schommelt.’

‘We hopen dat het water nog zouter wordt, want hoe zouter hoe schoner. We hopen ook dat er andere vissen komen, want die lompjes zijn nogal saai. We hopen dat er minder afval geloosd wordt.’

Colofon

November 2004 59

In opdracht van:

Rijkswaterstaat Steunpunt Gebruikersoriëntatie, Rijkswaterstaat Zeeland en Provincie Zeeland

Informatie:

Rijkswaterstaat: Eugène Daemen, coördinator waterbeheer Veerse Meer, Postbus 5014, 4330 KA Middelburg, telefoon 0118-622405

Met medewerking van:

- Adviesdienst voor Verkeer en Vervoer, Steunpunt Gebruikersoriëntatie, André Schoorlemmer
- Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ), Hans van Pagee en Albert Holland
- Provincie Zeeland, project Rondom het Veerse Meer, Jos Vaessen
- Rijkswaterstaat Zeeland, Eugène Daemen en Hans Jager (Dienstkring Deltakust)

Uitgevoerd door:

Houtekamer coaching en begeleiding, Nelië Houtekamer, Veere. In samenwerking met Thema Communicatie, Lewedorp.

Vormgeving:

men@work, Middelburg

Druk:

Drukkerij Herselman, Kapelle

Foto's:

M. Janse, L.M. van der Kreeke, L. Smid, Waterskicentrum de Schotsman, R. van der Wijk, fam. Bakker, W.L. den Beer Poortugael, H. Jongepier, W.J. de Vos, H. de Ridder, N. Houtekamer, J. van de Broeke, Ente Breed, Peter Buteijn, E. Heijers, H. van Pagee, archief Provincie Zeeland, P. Mercy, E. Daemen, J.H. van Cranenburgh, archief Rijkswaterstaat.

